

ACC. N:R M. 15280: 1-9.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ingemar Svensson, Lund*
Härad: *Ödöinge* Berättare: *Olof Salomonsson, Vävis*
Socken: *Gryt* Berättarens yrke: *f. d. smedmästare*
Uppteckningsår: *1960* Född år *1887* i *Hjärsås*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Smiden. s. 1-9.

LUF 111

1887. Min far var lantbrukare där. Jag hade två morbröder, som var smeder och detta var nog orsaken till att jag blev smed. En av dem ämnade en smedja på Vanås gods. Han hade smedja och bodad fjell och jag kom mer ihåg att han hade sina lass ved och sållt att ha en ko, som skulle utfodras i korstallet på gården. Dessa privilegier upphörde emellertid minas jag kom i lära. Morbror var sin egen smed och fick även utföra arbeten åt bönder men gods och skulle alltid göras i fiskehand.

1903. Jag började som lärare, ända efter det jag konfirmerats. I lära skulle jag få 100 kronor fiske.

100 andra och 150 hudge ämb. och dessutom
skulle jag ha mat och loji. Jag och
de andra som var anställda i
medjan bodde i en hamman över
medjan. Det fanns eldstad i hamman
Under första året som
lärtin fick jag mestadels dra bälgen
och släppa andra ämb. fick jag bl. a.
gängrar skivas och flä och hudge
ämb. fick man böja smida så
smått. Klokan halv 7 på morgonen
började arbetet och höll jag till
7 på kvällen. I annan arbetet började
drack vi kaffe. Vid 8 var det lunch
och vid 12 middag. Kaffe drack vi
sedan fram till eftermiddagen
och efter arbetets slut fick vi kvälls-
mat.

Vi var 4 man i medjan,
märsk 1 gerätt och 2 tärtingar. Jag
har hört talas om, att tärtingarna
på en del ställen märsk utifrån
en del saker åt gerätten. Något
sådant förkom inte hos oss.

Vi hade inte några
hidajar på den tiden. Man kunde
kanske få till för att få till Broby
marknad. Själarna däremot hade
tillräckligt för att få till.

Vi upparade en hel del
jordbruksredskap t.ex. hovar, klojar
och plojar. Vi gjorde även nya hovar
men däremot inte plojar. Eftersom
det fanns överflöd plojar att köpa.
Vidare gjorde vi en del vapnar och
skodde hästar. Jag hörde berättas,

att under fem månader gjorde hel-
och halvårliga vapnar åt hushuset.
Min morbror däremot gjorde bara
lastvapnar.

Ständerna fick hem sina hel-
medjan för att få sina hästar
skodda. De fick hålla utanför medjan
och vänta på sin tur. Blev godset
hästar skoddes i medjan. Det fanns
11-12 par hästar på godset. Vi hade
ett stall i medjan där vi tog
in hästarna. Man fick bäja med
ett så stort de gamla skorna med
en tang, verka hovarna (puls-
hovarna) med en hovlinja, längre
tillbaka användes verk järn. Sedan
passade man till skorna och spikade
dem. Skodda och sen häftades

sedan med ett häftjäm När liwens
gubbsak med en raspi var den klar.
När jag började som egen smid
kostade en anläggning av 4 skor
1:50 och nyshoring 2:00.

1908 genomgick jag
huvudskoleexamen på Åhrarp.

Merker slutade som
smid 1918, då jag övertog smidjan.
När han slutade fick han för
kostad av godset. När jag började
som smid fick jag för kostad och
smidja. Dessa förändringar fick jag
behålla tills jag slutade 1958. Vakt
fanns inte på smidjan utan den
fick jag skaffa själv.

Till en början hade
jag varken skinn eller kraft i

medjan jag hade en barmaskin
och den drog för hand. 1925 byggde
godset en kraftstation vid Spånge
och då drog det in både kraft och
skinn i medjan. Jag köpte då
fäkt och fjäderhammar. Vidare
sall jag en smärghive på bar-
maskinen som kunde byttas till
en motor.

Det var de för en landsmedja
vartje arbetna jag hade att utföra
Under mina första år som egen
sund upprättade jag avläggare. På
småningan blev det även tjälbindare
Godset var här förgångare.

Däremot har jag
allt upprättat tiorer eller kördmobiler
Dessa reparationer utfördes av

separat in från Thilans mekaniske
verksamhet i Kristianstad.

Jag kom mer och ihåg
att jag hade något besvär med
huvudet bara godret fick rätt arbete
jag först var allt bra. Jag gjorde
en hel del räkning och räk-
arbeten till slut!

Var det brätt in och
en av arbetsfolk vid skidens händelse
det skedde att vi som arbetade i
medjan fick ut och hjälpa till på
godret. Man kunde t.d. få skola
lokomotiven. Vi hade vid rådarna
till förtän samma lin som dag-
linde.

Sen regel hade jag två
man anställda i fjäll och i länning.

Någon gång på 40-talet började min
och hjälpa till i smedjan.
De först, även som egen
smed hade jag kvarbalsräkning på
godset. Detta föllde fram till 1950
då jag började med månadsräkning.
Bänderna däremot dröjde oförskäligt
med att betala sina skulder. Hos
framhandlaren hade jag låtvärs kredit
fram till och höll höjst jag hos
Larsson och Persson i Kivstämstad.
Jag har handlat hos Ellberg i samma
stad också.

1951 slutade jag och min
som överboj då smedjan. Den var
tänkligen dålig och framför allt smäl
När min som överboj den byggdes
den som på godsets behövsnad. men

i pengäld måste han betala 200
kronor för i arrende.

Jag har inte haft med
vandrande gesällar att göra. Snudjan
läg lite vid sidan av allfarvägarna

1915 gick jag med i
smedmästarföreningen här. Före var
han huren en härd mellan smeden
Vi skavade i föreningens främst efter
att få fram en helhets grejer på
de arbeten som utfördes.